

01 Dječji vrtić Maslačak,
Zaprešić Hrvatske mladeži 4
10290 Zaprešić
KLASA: 601-03/23-01/01
URBROJ: 238-33-73/01-23-1

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK ZAPREŠIĆ

2022./23. – 2027./28.

Zaprešić, siječanj 2023.

VIZIJA DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK

Naš vrtić vidimo kao prepoznatljivu ustanovu koja ulaganjem u zaposlenike te partnerstvom s roditeljima stvara uvjete za razvoj potencijala svakog djeteta. Na taj način djeci omogućujemo da postanu konstruktori svoga znanja kao i da razvijaju vlastitu osobnost, autonomiju i kreativnost.

MISIJA DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK

Uvažavajući potrebe djece i povjerenje roditelja i zajednice, profesionalnošću i kvalitetom stvaramo preduvjete za cjeloviti razvoj sretnog i samopouzdanog djeteta.

Autori:

pedagoginja Matea Koller
odgojiteljica mentorica Maja Domazet

Suradnici:

logopedinja Anja Zorko

Ravnateljica:

Gordana Anna Hübl, mag.praesc.educ.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POLAZIŠTA KURIKULUMA	2
3. NAČELA KURIKULUMA	4
4. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA.....	9
5. CILJEVI KURIKULUMA.....	12
5.1. Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje	14
6. KURIKULUM VRTIĆA	16
6.1. Redovni desetsatni program	16
6.2. Posebni programi dječjeg vrtića Maslačak.....	19
7. KURIKULUM PREDŠKOLE	27
8. VREMENIK AKTIVNOSTI DV MASLAČAK KROZ PEDAGOŠKU GODINU	30
9. KULTURA VRTIĆA.....	32
10.PLANIRANJE, DOKUMENTIRANJE I VREDNOVANJE ODGOJNO- OBRAZOVNOG RADA.....	33
11.PROFESIONALNI RAZVOJ	36

1. UVOD

Kurikulum dječjeg vrtića Maslačak predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (NN, br. 05/2015) na temelju kojeg se ostvaruje odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi u Hrvatskoj. Nacionalni kurikulum utvrđuje vrijednosti, načela, općeobrazovne ciljeve i sadržaje svih aktivnosti i programa, pristupe i način rada s djecom rane i predškolske dobi te odgojno-obrazovne ciljeve po područjima razvoja djece. Dokument određuje sve bitne kurikularne sastavnice koje se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnoga rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Dokument je utemeljen na znanstvenim i stručnim dosezima hrvatske i svjetske odgojno-obrazovne teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koji uzima u obzir povijest i tradiciju hrvatskoga obrazovnog identiteta.

Ono što čini bitno obilježje dokumenta orijentiranost je na ključne kompetencije koje predstavljaju temeljni kompetencijski okvir koji je istodobno dovoljno jasan i fleksibilan kako bi pomirio individualnu i društvenu dimenziju odgoja i obrazovanja djece.

Kurikulum dječjeg vrtića Maslačak je odgojno-obrazovna koncepcija koja sadrži misiju i viziju, temeljna polazišta našeg odgojno-obrazovnog rada te načela, vrijednosti i ciljeve. Sukonstrukciji kurikulumu doprinose svi djelatnici našeg vrtića svojim profesionalnim znanjem te ulaganjem u razvoj vlastite odgojno-obrazovne prakse. Njegovu posebnost čine djeca i njihove obitelji, njihov identitet, kultura življenja, različiti svjetonazori te odgojni stilovi.

Kontekstualni uvjeti planiraju se na temelju razvojnih, integriranih, humanističkih i sukonstruktivističkih značajki kurikulumu. Tako odgojno-obrazovna praksa prati individualne potrebe svakog djeteta, omogućuje djeci stjecanje raznovrsnih iskustva unutar i izvan vrtića, slobodan tijek njihovih aktivnosti te ne fragmentira sadržaje učenja.

2. POLAZIŠTA KURIKULUMA

Polazišta Kurikuluma dječjeg vrtića Maslačak prije svega temelje se na polazištima Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, odnosno na postojećim dokumentima, primjerima dobre odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te znanstvenim studijama o dosezima svjetske, a posebice hrvatske teorije i prakse u području institucijskoga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, zatim kurikulumu ranog odgoja te o dosezima u području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića.

Postojeći dokumenti:

Kurikulum dječjeg vrtića Maslačak polazi od sljedećih dokumenata:

- Nacionalni kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015)
- Konvencija o pravima djeteta (2001)
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012)
- Godišnji planovi i programi dječjeg vrtića Maslačak iz prethodnih godina
- Godišnja izvješća dječjeg vrtića Maslačak iz prethodnih godina

Primjeri kvalitetne prakse:

Dječji vrtić Maslačak kontinuirano prati suvremene spoznaje iz vrtića i odgojno-obrazovnih institucija Republike Hrvatske te drugih europskih i svjetskih obrazovnih sustava. Praćenjem pedagoške periodike, sudjelovanjem na državnim i međunarodnim stručnim skupovima i konferencijama, povezivanjem s drugim vrtićima kroz zajednicu koja uči te u posljednje vrijeme putem eTwinning suradnje s europskim vrtićima, naš vrtić nastoji ići u korak sa modernim težnjama današnjeg društva.

Primjere kojima se vodimo pronalazimo i u vlastitoj praksi, kvalitetnom radu s djecom, stručnim usavršavanjima unutar ustanove, istraživanjima provedenim u ustanovi i raznim drugim primjerima.

- Suvremeni pristup odgoju i obrazovanju DV Gajnice, kritički prijatelj vrtića
- Prostorno-materijalno okruženje DV Dječja igra
- DV Slavuj – podrška u pisanju Erasmus projekata
- eTwinning zajednica europskih vrtića
- istraživanje Morenec „Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RiPOO“ (2020.-2024.)
- projekt PRECEDA „Partnerstvo za prihvaćanje i suradnju kroz predškolski odgoj i obrazovanje u Europi“
- akcijsko istraživanje „Podrška djeci s internaliziranim ponašanjima, razvoj socijalnih vještina i prevencija rizičnih ponašanja osobito kod plašljivosti, sramežljivosti, povučenosti“
- akcijsko istraživanje „Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa u svrhu samoevaluacije djeteta i razvoja njegovih aktivnosti“
- akcijsko istraživanje „Komunikacija djece i odgojitelja u funkciji razvoja simboličke igre“
- akcijsko istraživanje „Unapređenje prostorno-materijalnog okruženja usmjerenog na dijete“
- fokus grupe: „Suvremeni modaliteti suradnje roditelja i odgojitelja“ i „Unapređenje kulture ustanove – stvaranje preduvjeta za razvoj kulture dijaloga, zajedničke odgovornosti i međusobnog povjerenja“
- refleksivne grupe: „Jačanje kompetencija odgojitelja za rad s djecom s teškoćama u razvoju“ i „Promicanje zdravih stilova življenja s naglaskom na unapređenje kvalitete prehrane djece u vrtiću“
- Kurikularni tim vrtića
- Suradnja s roditeljima „Izazovi u održavanju komunikacije vrtić-dijete-roditelj tijekom pandemije i karantene“
- Projekti: „Sigurne škole i vrtići“, „To sam ja“, „Say hello to the world“, „Gledam didu čez oblok“, „Škole za Afriku“, „Medijska pismenost“

3. NAČELA KURIKULUMA

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži četiri načela odnosno četiri vrijednosna uporišta koja osiguravaju usklađenost svih dionika odgoja i obrazovanja u ustanovi sa sastavnicama kurikuluma. O načelima, koja zaista i jesu uporišta ustanove raspravljao je Kurikularni tim naše ustanove na fokusnim grupama te tim odgojitelja na fokusnim grupama „Suvremeni modaliteti suradnje s roditeljima“. Akcijsko istraživanje „Prostorno-materijalno okruženje usmjereno na dijete“ provedeno u našoj ustanovi također je temelj promišljanju načela Kurikuluma. Zajedničko promišljanje svih dionika procesa kroz fokusne i refleksivne grupe te kroz istraživanja odgojno-obrazovne prakse daje vjerodostojnost ovom Kurikulumu vrtića kao dokumentu otvorenom za razvoj i unapređenje. Također, spomenute rasprave i zaključci su temelj na kojima ćemo zasnivati i razvijati kvalitetu naše ustanove i cjelokupnog odgojno-obrazovnog djelovanja.

- Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa vidljiva u: prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih, prilagodljivosti kulturi i uvjetima sredine, osiguravanju i poštivanju prava svakog pojedinca u ustanovi, zadovoljavanju specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece. Naime, ono obuhvaća i vođenje, prostorno-materijalni kontekst, organizacijski kontekst, odnose, senzibilitet i spremnost djelatnika za promjene. Fleksibilnost se i nadalje mora očitovati u vremenskoj prilagodbi djeci i roditeljima. Vrtić se nastoji prilagoditi potrebama roditelja: kroz radno vrijeme vrtića, fleksibilno dovođenje djece sukladno radnom vremenu roditelja, osiguravanje tzv. kliznog doručka i sl. Isto tako, roditeljima se omogućava sudjelovanje u

svim aktivnostima, događajima, sastancima, konzultacijama i svečanostima, uvažavajući njihove mogućnosti dolaska.

Kako bi što kvalitetnije odgovorili na individualne potrebe djece okruženje se razvija na način da bude poticajno, sigurno i izazovno, da prati interese i razvoj djece te da reflektira razvoj i gradnju dječjeg znanja. Okruženje pruža djetetu mogućnost biranja aktivnosti, ali i vremena koje želi provesti u toj aktivnosti kako bi ostvarilo sve svoje potencijale. Odgojitelj promišlja i prilagođava prostor i materijalno okruženje imajući na umu dječje potrebe i kreativnost. Posebno promišlja aktivnosti i prostor za djecu s teškoćama u razvoju te u suradnji sa stručnim suradnicima i roditeljima prati i potiče razvoj djeteta. Također, odgojitelj fleksibilno upravlja vremenom procjenjujući prioritete postupaka, sposoban je odmaknuti se od uniformiranosti i zadanih formi kako bi otvorio prostor novim znanjima, postupcima, idejama i metodama. Odgojitelji i stručni suradnici spremni su i otvoreni za promjene te se prilagođavaju novim znanjima i paradigmama. Spremnost na novo i drugačije ne podrazumijeva odmak od tradicije, kulture i njegovanja kulturoloških odrednica sredine, upravo suprotno. Kulturu, tradiciju i običaje te prikaze istoga, potrebno je odmaknuti od propisane forme obilježavanja. Obilježavanje događaja odvijat će se na novi, kreativan i svrhovit način u suradnji s užom i širom zajednicom. Pri svemu nabrojanome treba imati na umu da je izražavanje prijedloga i inicijativa dobrodošlo, od strane djece i odraslih. Prihvatanje sugestija svih struktura treba biti pravilo, a ne iznimka kako bi se na taj način potaknulo sudjelovanje svih zaposlenika ustanove.

S ciljem unapređenja ovog načela zaposlenici će se kontinuirano upoznavati i osvještavati o važnosti fleksibilnosti koja doprinosi povećanju kvalitete ustanove i podizanju načela na višu razinu. Vođenje ustanove ići će u smjeru stvaranja i ostvarenja zajednički osmišljene misije i vizije. Ravnateljica vrtića će raspodjelom moći i odgovornosti te uvažavanjem mišljenja, prijedloga i inicijativa razvijati suradničku kulturu i odnose.

- Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Roditelje i skrbnike djece u vrtiću prihvaćamo kao naše partnere koji aktivno sudjeluju u kreiranju odgojno-obrazovnog procesa te ga obogaćuju svojim individualnim posebnostima i vlastitom kulturom. Suradnja s obiteljima ostvaruje se na mnogobrojne načine. Iako veliki naglasak stavljamo na tradicionalne oblike suradnje, današnji roditelji sve više se okreću suvremenijim oblicima, čemu nastojimo ići u korak. Oplemenjivanju suradnje doprinijele su i

fokus grupe provođene u vrtiću na temu „Suvremeni modaliteti suradnje roditelja i vrtića“. S roditeljima njegujemo otvorenu, ravnopravnu i uvažavajuću komunikaciju. Veliki doprinos kvalitetnoj suradnji daju stručni suradnici koji redovito s roditeljima provode savjetodavni rad, educiraju roditelje te potiču na obostranu komunikaciju.

Obogaćivanju suradnje s roditeljima te motiviranju roditelja za uključivanje u odgojno-obrazovni rad ustanove nastojat će se doprinijeti novim oblicima informiranja, upoznavanjem roditelja s misijom i vizijom vrtića te načinima njihovog ostvarivanja, uključivanjem u proces aktivnostima u kojima će se približiti grupi te na taj način predstavljati sebe, svoje dijete i svoju kulturu. Približavanjem obitelji vrtiću te vrtića obitelji aktivirat će se dodatni potencijal koji će ići u prilog dobrobiti djeteta. Najveći izazov u ostvarivanju kvalitetne suradnje je odvajanje vremena, obostrano. Roditelji imaju manje vremena radi globalno užurbanog načina života dok odgojitelji vremenski problem imaju zbog širine posla, prekapacitiranosti grupa te ograničene satnice. Zadatak i izazov je osmisliti nove oblike suradnje u kojima bi se nadvladao problem, a koji imaju kvalitetan utjecaj na dijete i odnos s roditeljima i širom zajednicom.

Kontinuirana suradnja ostvaruje se i s društvenom zajednicom na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini. Primjeri dobre prakse suradnje sa širom zajednicom su „Model Zaprešić“, koji promovira učenje njemačkog jezika kroz obrazovni sustav, suradnja vrtića s Hrvatskim crvenim križem na projektima „Odgoj za humane vrednote od malih nogu“ i „Sigurne škole i vrtići“. Bogata i vrijedna suradnja i dalje će se razvijati s Turističkom zajednicom grada Zaprešića, Centrom za mlade CEZAM, Gradskom knjižnicom Ante Kovačić, Osnovnom školom A. Augustinčić i drugim ustanovama na području grada Zaprešića ili šire.

- Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Kontinuitet u odgoju i obrazovanju ostvaruje se suradnjom odgojno-obrazovnih podsustava, a u cilju smanjivanja stresa i nezadovoljstva kod djece u trenucima prelaska iz jednog podsustava u drugi. U kontekstu naše ustanove, možemo se osvrnuti na tri podsustava odgoja i obrazovanja: obitelj, vrtić i škola. Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvata djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

Prelazak djeteta iz obiteljskog u vrtićko okruženje prvi je i najznačajniji prijelaz iz jednog podsustava u drugi. Dijete se po prvi puta susreće s potpuno drugačijom okolinom od one na koju je do tada naviklo. Promjene se događaju i u obitelji, mijenja se organizacija vremena roditelja, javlja se stres uzrokovan odvajanjem od djeteta te uključivanja u ustanovu sa specifičnim pravilima i kućnim redom. S druge strane, vrtić se prilagođava novim dionicima svoga sustava, djeci i njihovim obiteljima sa svim njihovim potrebama i različitostima.

Roditelji i djeca moraju se osjećati dobrodošlo u vrtić, a dobrodošlica će se očitovati kroz okruženje i komunikaciju. Kontinuiranim stručnim usavršavanjem na početku pedagoške godine putem radionica i stručnih aktiva te edukativnih materijala odgojitelji i stručni suradnici razmjenjuju informacije, nadograđuju postojeća znanja te razvijaju nove modalitete suradnje. Kvalitetna prilagodba djece na vrtić u velikoj mjeri ovisi o dobroj pripremi odgojitelja i stručnih suradnika kao i pripremi prostorno-materijalnog okruženja. Na početku pedagoške godine održavaju se roditeljski sastanci na kojima stručni suradnici i ravnateljica roditelje upoznaju sa svim bitnim informacijama vezanim za vrtić, vrtićka pravila te period prilagodbe.

Sljedeći prijelaz iz jednog u drugi podsustav je prelazak djeteta iz vrtića u školu. Obzirom da su dobrobit djeteta i cjeloviti razvoj, kao i razvoj kompetencija glavni ciljevi Kurikuluma, kroz ovo načelo upravo ti ciljevi moraju biti posebno osviješteni kako bi se djetetu osigurao prijelaz sa što manje stresa. U kontekstu ostvarivanja ovoga načela, od velike važnosti za dobrobit djeteta je suradnja sa školom. S ciljem unapređenja suradnje ova dva važna podsustava odgojitelji i stručni suradnici osmišljavaju aktivnosti kojima nastoje školu približiti vrtiću i obrnuto.

Svake godine stručni timovi škole i vrtića razmjenjuju važne informacije o posebnim potrebama i specifičnostima djece koja prelaze iz vrtića u školu. Kako bi se djeca unaprijed upoznala s prostorom škole, učionicama i učiteljicama u proljeće se organizira posjet predškolaca prvim razredima. Osim toga suradnja sa školom ostvaruje se akcijom školskih volontera, učenici dolaze u vrtić i pričaju priče djeci. Jedan od dobrih primjera je održavanje satova tjelesne i zdravstvene kulture vrtićke djece u OŠ Augusta Augustinčića. Kvalitetna suradnja nastojati će se podići na viši nivo planiranjem novih modaliteta suradnje između vrtića i škole.

Imajući na umu izvanredne situacije i okolnosti kojima smo bili izloženi, poput Covid-19 pandemije i potresa, važno je unaprijed promišljati o uvjetima osiguravanja kontinuiteta u

odgoju i obrazovanju. Razvoj digitalnih kompetencija zaposlenika te novi i suvremeni oblici suradnje već su se pokazali kao pravilan put razvoja ustanove. Tim putem praksa se treba razvijati i dalje kako bi se stvorili uvjeti kontinuiteta, ali i kako bi se olakšala komunikacija s roditeljima te profesionalnom zajednicom. Ovaj zaključak polazi od primjera dobre prakse našeg vrtića u vrijeme karantene i perioda nakon potresa kada se s roditeljima i djecom održavala redovita komunikacija s osmišljenim aktivnostima, online putem. Također, izmijenili su se uobičajeni kanali komunikacije roditelja s vrtićem. Komunikacija je sve više digitalna, time i brža. No, treba obratiti pažnju na kvalitetu takve komunikacije. U tom smislu, stručno usavršavanje djelatnika vrtića obuhvatit će i razvoj digitalnih kompetencija s naglaskom kvalitete suradnje.

- Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Profesionalni razvoj zaposlenika te kontinuirano unapređenje prakse važan je segment rada naše ustanove, a osnažujemo ga kroz:

- Stručna usavršavanja unutar ustanove (refleksivne grupe s pedagogom, logopedom, defektologom, zdrav.voditeljem, fokus grupe koje vode odgojitelji mentori, odgojiteljska vijeća, edukativne radionice, akcijska istraživanja...)
- Stručna usavršavanja izvan ustanove (edukacije, stručni skupovi, konferencije, akcijska istraživanja ...)
- Povezivanjem u „Zajednice koje uče“
- Prezentiranjem vlastite prakse, znanja i iskustva na državnim i međunarodnim skupovima
- kontinuirano istraživanje i unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa od samih praktičara (samorefleksije, stručna literatura...)

Unutar našega vrtića sve više se osvještava refleksivna praksa kao alat razvoja i napretka. U tom smjeru se osigurava usavršavanje odgojitelja i postavlja temelj daljnjem istraživanju odgojno-obrazovne prakse i podizanju njene kvalitete. U narednom periodu imperativ je razvijati više razine refleksivne prakse, kod odgojitelja i stručnih suradnika. Odgojitelji našeg vrtića izrazili su spremnost za novo, bolje i drugačije, kao i za rad na sebi. Kroz osvještavanje vlastitih vrijednosti povećat će se spremnost i na drugačije oblike istraživanja odgojno-obrazovne prakse koja će doprinijeti rastu i razvoju zaposlenika i ustanove. Ravnateljica treba i dalje biti partner u istraživanju i osnaživanju prakse i procesa razvoja prakse na način da podržava prijedloge i inicijative, da osvještava područja za unapređenje, da potiče i motivira

sve strukture na propitivanje i razvoj prakse, da potiče akcijska i druga istraživanja te da iskazuje spremnost na primjenu istraživačkih zaključaka.

4. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje promiče planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na vrijednostima koje bi iz perspektive povijesti, kulture, suvremenih događaja i projekcija budućnosti trebale unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece, a to su:

- znanje
- humanizam i tolerancija
- identitet
- odgovornost
- autonomija
- kreativnost

ZNANJE

Kao što je navedeno u Nacionalnome kurikulumu znanje i cjeloživotno učenje su temeljni pokretači pojedinca i društva. Znanje omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje, a zadatak odgojitelja i stručnih suradnika je stvoriti uvjete i okruženje u kojima će se znanje razvijati, odnosno okruženje gdje će dijete imati priliku iznositi, uspoređivati i suprotstavljati mišljenja te slušati i implementirati svoja i tuđa stajališta. Veliku ulogu u osiguravanju uvjeta i okruženja ima i implicitna pedagogija odgojitelja koja će se razvijati u skladu s refleksivnom praksom. Odgojitelj će stvarati okruženje učenja u kojemu i sam uči. Osigurat će djeci da na osnovi vlastite aktivnosti konstruiraju svoje znanje i dijele ga s drugima. Kroz promišljanje o konstrukciji i sukonstrukciji djetetovog znanja, odgojitelj će imati na umu važnost kreiranja bogatog materijalnog, prostornog i socijalnog okruženja te fleksibilnu organizaciju vremena. Osvještavat će vrijednosti projektnog rada u kojemu će uočiti individualne vrijednosti svakog djeteta te mu na taj način iskazati povjerenje i podršku u izgradnji znanja.

HUMANIZAM I TOLERANCIJA

Nacionalni kurikulum upućuje na razvoj senzibiliteta djece za potrebe i prihvaćanje drugih. Ova vrijednost nesumnjivo je jedna od temeljnih civilizacijskih pretpostavki stoga je važno da se u vrtiću potiče afirmacija različitosti, suosjećanja i prihvaćanja.

U našoj ustanovi njegovat će se kultura različitosti i mira na temelju dosadašnjih primjera dobre prakse koji osvještavaju dječja prava, potrebe, ali i obveze i odgovornosti. Kroz razvijanje dosadašnje prakse, ali i novih projekata osnaživat će se okruženje jednakosti, prihvaćanja, empatije i ostvarivanja jednakih prava. Polazište daljnjeg rada nesumnjivo će biti vrijedni projekti provedeni u vrtiću, a čiji su zaključci i saznanja duboko usađeni u kulturu vrtića iz koje djeca uče (smotre projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo Vlade Republike Hrvatske, projekt „Precede - Partnerstvo za prihvaćanje i suradnju kroz predškolski odgoj i obrazovanje u Europi“, projekt „Odgoj za humanost od malih nogu“, projekt „Sigurne škole i vrtići“, Unicef projekt „Škole za Afriku“, projekt „Marijini obroci“ međunarodne humanitarne organizacije, akcijsko istraživanje „Podrška djeci s internaliziranim poremećajima u ponašanju, razvoj socijalnih vještina i prevencija rizičnih ponašanja kod plašljivosti, sramežljivosti, povučenosti“ i dr. Buduće akcije i istraživanja odgojno-obrazovne prakse ostat će na tome tragu s obzirom da je vrtić uključen u projekt MORENEC - Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece u riziku socijalne isključenosti. Projekt se odvija u suradnji s Učiteljskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskom zakladom za znanost, na čelu s prof.dr.sc. Dejanom Bouillet. Nadalje, vrtić ima dvije edukatorice/trenerice Crvenog križa koje potiču aktivnosti za ostvarivanje ciljeva projekta „Odgoj za humanost od malih nogu“. Edukacijama i usavršavanjem te stvaranjem primjerenog i prilagodljivog okruženja težimo inkluziji kako bi se djeci s teškoćama u razvoju osigurali uvjeti za ispunjavanje njihovih potreba i prava.

IDENTITET

U Nacionalnom kurikulumu stoji kako sva djeca imaju pravo na odgoj i obrazovanje koje prihvaća i podržava različitost identiteta svakog djeteta i njegove obitelji. To podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta i osiguranje individualnoga pristupa svakom djetetu. Vrtić treba pomoći djetetu da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj društvenoj zajednici.

Veliku odgovornost ima vrtić koji će poštivanjem djetetovog identiteta jačati njegovu pozitivnu sliku o sebi i njegovu samopouzdanje kako bi se razvilo u sretnu, zadovoljnu i kompetentnu individuu koja je sposobna prihvatiti druge i drugačije te u tome vidjeti vrijednost.

ODGOVORNOST

U ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju promiče se razvoj sposobnosti djeteta za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice te učenje o vlastitim i tuđim pravima, obvezama, načinima djelovanja u zajednici i mogućnostima doprinosa zajedničkoj dobrobiti. U skladu s ovom vrijednosti Kurikuluma, vrtić je obavezan stvarati situacije i okruženje u kojemu će se dijete osnažiti i biti svjesno svojih prava, ali i odgovornosti. Osvještavanje odgovornosti podrazumijeva odgovorno ponašanje prema sebi, drugima i prema okolini. Osvještavanje odgovornosti nedjeljivo je od odgovornog djelovanja. Stoga, djetetu će se pružiti mogućnosti i prilike u kojima će moći pokazati razumijevanje svoje slobode i odgovornosti.

AUTONOMIJA

Na ovu vrijednost Nacionalnog kurikuluma znatno utječe implicitna pedagogija odgojitelja. Odgojitelji će kontinuirano osvještavati ulogu autonomije u odgoju i obrazovanju djeteta rane i predškolske dobi. Dijete treba vidjeti i doživjeti kao sposobnu individuu koja će na sebi svojstven način inicirati i samoorganizirati aktivnost. Stoga će odgojitelj poticati djetetov izbor te način na koji želi razvijati aktivnost i vlastito učenje. Podržavat će djetetovo mišljenje, dječje prijedloge, sugestije i inicijative u cilju razvoja samostalnog i samopouzdanog djeteta.

KREATIVNOST

U ovu vrijednost Kurikuluma implementirat će se sve dosadašnje vrijednosti. Naime, odgojitelji i stručni suradnici imaju odgovornost stvaranja ozračja u kojemu će dijete na odgovoran način moći razvijati svoje znanje i kreativnost. Odgojitelj će poticati i podržati svaki oblik djetetove kreativnosti kako bi mu pružio podršku u razvoju samopouzdanja. Kreativnost je sposobnost stvaranja novog i jedinstvenog. Kod djeteta treba poticati prirodnu znatiželju i težnju za otkrivanje novog i drugačijeg kako bi na svoj, ali i suradnički način doživio svoj kreativni maksimum. Posebna pažnja posvećuje se planiranju odgojno-obrazovnog rada s potencijalno darovitom djecom.

5. CILJEVI KURIKULUMA

1. Osiguravanje dobrobiti za dijete

Osiguravanje dobrobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit. Naglasak se stavlja na promišljanje dobrobiti i načina na koji se ona može ostvariti, a ne na pojedinačna područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta.

Kurikulum DV Maslačak uključuje osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta.

- Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit

Polazimo od shvaćanja djeteta kao aktivnoga građanina zajednice, koji poznaje i uživa vlastita prava te ravnopravno sudjeluje u oblikovanju vlastitog procesa odgoja i obrazovanja. U vrtiću se dijete potiče da razvija svoj identitet, samopoštovanje i samosvijest te da samostalno iznosi vlastito mišljenje.

Velika pažnja pridaje se socioemocionalnom razvoju djece. Djeci se omogućava da izražavaju svoje emocije kao i da prihvaćaju tuđe, da razvijaju sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba te procjenjuju mogućnost posljedica vlastitih akcija.

Usvajanje zdravih stilova življenja kod djece se potiče od jasličke dobi, i to usvajanjem higijenskih, prehrambenih i kretnih navika. Vrlo je važna motorička aktivnost djece koja se osim kroz svakodnevne tjelovježbe u odgojnim skupinama obogaćuje organiziranim satovima tjelesne i zdravstvene kulture dvorani osnovne škole, na dvorištu vrtića te kroz dodatne aktivnosti kao što su klizanje, plivanje i rolanje.

- Obrazovna dobrobit

Osim odgojne vrijednosti vrtić djetetu pruža temelj daljnjeg obrazovanja zbog čega su aktivnosti usmjerene na obrazovnu dobrobit za svako dijete. Suvremena istraživanja u području odgoja i obrazovanja ističu projektno učenje kao poželjan način na koji dijete istražuje i upoznaje svoju okolinu. Upravo zbog toga u našem vrtiću njegujemo projektni način rada koji kod djece budi radoznalost i inicijativnost, visoku uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti te osvještavanje procesa samostalnog učenja.

Uloga odgojitelja je poticati i podržavati dječju radoznalost i želju za učenjem, a ne prenositi gotova znanja. Omogućiti djetetu da propituje vlastite ideje i teorije, da griješi i uči iz svojih pogrešaka te identificira različite izvore učenja i njihovu primjenu. Zbog toga se aktivnosti planiraju iz dječjeg doživljaja, znatiželje i interesa.

- Socijalna dobrobit

Jedna od glavnih vrijednosti koje dijete stječe u vrtiću je socijalizacija. U vrtiću dijete uči prilagoditi se novim, promjenjivim situacijama i okolnostima, percipirati sebe kao dio zajednice te razvijati socijalne odnose s djecom i odraslima. U odgojnim skupinama se pažnja posvećuje stvaranju grupne kohezije među djecom putem zajedničkih aktivnosti: „jutarnji krug“, projekti „To sam ja“ , centri aktivnosti „To sam ja“ i „Moja obitelj“ u kojima su djeci dostupne njihove fotografije, kao i fotografije članova obitelji, individualne mape te individualni ormarići.

Odgojno-obrazovni rad vrtića vodi se načelima humanizma i tolerancije. U vrtiću se provodi program „Odgoj za humanost od malih nogu“ putem kojeg se kod djece razvijaju humane vrednote već od najranije dobi. Veliki doprinos razvoju tolerancije kod djece daje razvoj inkluzija djece s posebnim potrebama u redovne skupine. Živeći s drugima i drugačijima djeca razvijaju razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti (proizašlih iz vjerskih, rasnih, nacionalnih, kulturoloških i drugih različitosti ili posebnih potreba). Osim toga tolerancija kod djece razvija se uključivanjem skupina u internacionalne projekte kao što su: „Škole za Afriku“, eTwinning projekti, „Marijini obroci“, „Naša mala knjižnica“ i drugo.

2. Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija

U našem programu polazimo od shvaćanja djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanja integrirane prirode njegova učenja. Različiti segmenti odgojno-obrazovnoga procesa (zaštita, njega, odgoj, obrazovanje) integrirani su u cjelinu, odnosno u sve segmente zajedničkog življenja djeteta, a ne vremenski i sadržajno parcelizirani.

U planiranju odgojno-obrazovnog procesa u skupini odgojitelji polaze od kompetencija djece određene dobi. Kompetencije shvaćaju kao razvojne te ih prate kontinuirano i cjelovito stoga se velika pažnja usmjerava na promatranje djece i pisanje dnevnih zapažanja. Kako djeca iste kronološke dobi mogu biti različita s obzirom na svoje mogućnosti i sposobnosti, kompetencije se ne potiču s obzirom na kronološku dob već potrebu djeteta. Sustavnim

promatranjem djece odgojitelj nastoji obogaćivati i nadograđivati aktivnosti kako bi potaknuo zonu budućeg razvoja djeteta.

5.1. Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje

U kurikulum DV Maslačak implementirano je osam temeljnih kompetencija koje se potiču i razvijaju kod djece, a prema EU i NKRPOO(2015) važne su za cjeloživotno učenje:

1. Komunikacija na materinskome jeziku

Razvoj govor jedno je od prioritetnih područja koje se kod djece potiče od jasličke dobi. Djecu se osposobljava za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava u različitim, za njega svrhovitim i smislenim aktivnostima. Veliku ulogu u tome ima logoped koji zajedno s odgojiteljima stvara poticajno jezično okruženje te kod djece prepoznaje moguće poteškoće već od najranije dobi. U poticanju komunikacije na stranom jeziku vrlo je važno socijalno okruženje te stjecanje raznovrsnih socijalnih iskustava i interakcija s drugom djecom i odraslima.

2. Komunikacija na stranim jezicima

Potreba za znanjem stranih jezika u suvremenom društvu vidljiva je u različitim područjima života, a djetinjstvo se prepoznalo kao najbolje vrijeme za početak učenja stranog jezika. U DV Maslačak oformljene su tri skupine ranog učenja stranog jezika integriranog u redovni program. Dvije skupine ranog učenja engleskog jezika te jedna skupina ranog učenja njemačkog jezika. Poučavanje stranog jezika ne provodi se posebno oblikovanim metodičkim postupcima već je strani jezik utkan u svakidašnje odgojno-obrazovne aktivnosti vrtića. Razvoju ove kompetencije pridonosi i poticanje međukulturalnog razumijevanja i komunikacije djece s drugim subjektima u odgojno-obrazovnoj ustanovi, kao i s onima izvan nje. Sve veći broj djece stranih državljana, a osobito izvorni govornici engleskog i njemačkog jezika u vrtiću doprinose kvaliteti učenja i usvajanja jezika. Također svoje jezično i multikulturalno iskustvo djeca i odgojitelji obogaćuju putem eTwinning projekata.

3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju

Ove se kompetencije u vrtiću razvijaju stvaranjem poticajnoga matematičkog i prirodoslovnog okruženja, osnaživanjem samoiniciranih i samoorganiziranih aktivnosti djece te osiguranjem primjerene potpore odgojitelja u zoni sljedećeg razvoja djece. Matematičke

aktivnosti provode se već u jasličkim skupinama te postepeno nadograđuju s obzirom na dob i mogućnosti djece.

4. Digitalna kompetencija

Razvoju digitalnih kompetencija u vrtiću potiče se i kod djece i kod roditelja. Primijećeno je kako su i djeca i roditelji u posljednje vrijeme u sve većoj mjeri digitalno pismeni te kako je važna uloga vrtića poticati ispravne načine njene primjene. Putem projekta „Medijska pismenost“ djeca uče o alatima i tehnologijama te njihovoj primjeni. Također razvijaju vještine kritičkog razmišljanja potrebne za prosudbu i prepoznavanje razlike između pozitivnih i negativnih učinaka digitalnog doba. Roditelje se informira putem edukativnih materijala na panoima vrtića i web stranici te roditeljskih sastanaka kao i uključivanjem u neposredan odgojno-obrazovni rad.

5. Učiti kako učiti

Djeci u vrtiću ne nude se gotove aktivnosti bez obzira na njihov interes već se dijete uključuje u planiranje i organiziranje odgojno-obrazovnog procesa. Na taj način djecu se osposobljava za osvještavanje procesa vlastitog učenja. Takav pristup zahtjeva prelazak odgojitelja iz transmisivskog načina poučavanja u transakcijski. Odgojitelj se preusmjerava sa sadržaja na procese učenja te poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja.

6. Socijalna i građanska kompetencija

Svakodnevne aktivnosti u vrtiću djeci omogućuju stupanje u raznovrsne socijalne interakcije s djecom i odraslima. Socijalna i građanska kompetencija razvijaju se poticanjem djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću, zajednici i društvu na načelima pravednosti i mirotvorstva. Ove kompetencije razvijaju se u takvoj organizaciji odgojno-obrazovnoga procesa vrtića koja se oslanja na stvaranje poticajnoga socijalnog okruženja, poticanje djece na iznošenje i argumentiranje svojih stajališta te uključivanje djece u donošenje odluka koje se odnose na njihovo življenje u vrtiću.

7. Inicijativnost i poduzetnost

Dijete je aktivni građanin zajednice, koji ima vlastita prava i u stanju je aktivno sudjelovati u oblikovanju života zajednice vrtića, zajedno sa svojom obitelji i širom zajednicom. Kako bi

mu se to pravo u vrtiću omogućilo odgojno-obrazovni proces potiče samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece te osiguravanje primjerene potpore djetetu da svoje ideje i zamisli propituje, isprobava i samoevaluira. Upravo zato u vrtiću se nova iskustva i znanja djeci nastoje približiti putem projekata. Dijete uči samostalno promišljati, tražiti svoj interes i razvijati vlastitu aktivnost u smjeru koji njemu odgovara. Na taj način on nije pasivni promatrač i sudionik već planira i vodi svoju aktivnost, preuzima za nju rizik i odgovornost te uči iz vlastitih grešaka.

8. Kulturna svijest i izražavanje

Razvoj stvaralačkog izraza od rane dobi bitna je zadaća predškolskih ustanova. Djeca se, na njima primjeren način, upoznaju s različitim područjima umjetnosti - glazbom, plesom, kazalištem, književnošću, vizualnom umjetnošću. Glazba, ples i likovnost prožete su kroz svakodnevne aktivnosti u odgojnim skupinama, a navedena iskustva obogaćuju se dodatnim sadržajima (posjetima izvan vrtića, digitalnom tehnologijom, gostima u vrtiću...). U vrtiću su česta gostovanja kazališnih grupa kao i posjete djece kazalištima.

Kulturna svijest djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu razvija se različitim projektima na lokalnim i međunarodnim razinama.

6. KURIKULUM VRTIĆA

Kurikulum dječjeg vrtića Maslačak implementacija je Nacionalnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje (2015) te se njegove vrijednosti očituju kroz redovan program te posebne programe ranog učenja engleskog jezika, njemačkog jezika, vjerskog odgoja, a uskoro i sportskog programa.

6.1. REDOVNI DESETSATNI PROGRAM

Redovni desetsatni program temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i podzakonskim aktima, na Programskom usmjerenju odgoja i

obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, 1991.) te na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (NN 5/15).

Cilj programa je osigurati osobnu, emocionalnu, tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit za dijete, poticanje cjelovitog razvoja, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacija na materinskome jeziku, komunikacija na stranim jezicima, matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalna kompetencija, učiti kako učiti, socijalna i građanska kompetencija, inicijativnost i poduzetnost, kulturna svijest i izražavanje).

Osnovne zadaće programa su:

- stvaranje okruženja u kojem dijete osjećati sigurno, slobodno i ugodno, u kojem će kvalitetno zadovoljavati osobne i socijalne potrebe, te razvijati svoje sposobnosti i potencijale.
- uspostavljati partnerski odnosi s roditeljima tj. skrbnicima u cilju usuglašavanja odgojnog djelovanja na dijete i doprinosa kvaliteti ustanove u cjelini.
- otvorenost prema društvenoj sredini, te kontinuirano istraživanje i unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa

Program se temelji na cjelovitom shvaćanju procesa njege, odgoja i učenja djece, pri čemu se posebna pažnja posvećuje kvaliteti svakodnevnog života djeteta u vrtiću koji se nastoji učiniti ugodnim mjestom, nalik obiteljskom domu.

Polazi se od činjenice da je učenje djeteta cjelovito i rezultat njegova aktivnog i angažiranog sudjelovanja u različitim aktivnostima, kroz neposredno iskustvo s raznovrsnim resursima učenja i kroz interakcije s drugom djecom i odraslima. Djecu se osnažuje u samoorganizaciji, istraživanju i otkrivanju. Odgojitelj daje onaj vid potpore koji osigurava angažman misaonih kapaciteta djece i potiče ih na refleksiju o vlastitim iskustvima, na promišljanje i kreiranje novog znanja temeljenog na promišljanju. Dakle, učenje se shvaća kao stvaranje tj. konstruiranje i sukonstruiranje znanja, a znanje kao konstrukcija osobe koja uči i koje ovisi o njenom prethodnom iskustvu i drugim individualnim posebnostima te načinu na koji ona interpretira određeno iskustvo.

Uvažava se načelo individualizacije programa, pri čemu se posebna pažnja pridaje potencijalno darovitoj djeci te djeci s teškoćama u razvoju.

S obzirom na to da djeca uče aktivno (istražujući, čineći) te surađujući s drugom djecom i odraslima kvalitetno prostorno-materijalno okruženje vrtića predstavlja esencijalni izvor učenja djece. Učenje djeteta shvaća se kao integrirana tj. holistička aktivnost o čemu se vodi računa kod kreiranja prostorno-materijalnog okruženja.

Trajanje programa

Program se odvija svakodnevno, pet dana u tjednu, od ponedjeljka do petka u trajanju od deset sati. Radno vrijeme vrtića prilagođeno je potrebama zaposlenih roditelja (od 5.30 sati do 17.30 sati). Dijete je u programu najviše 10 sati dnevno. Pedagoška godina započinje 1. rujna a završava 31. kolovoza.

Nositelji programa

Nositelji odgojno-obrazovnog programa vrtića su odgojitelji, stručni suradnici i ravnateljica. U odgojnoj skupini rade dva odgojitelja s punim radnim vremenom. Ako je u odgojno-obrazovnu skupinu uključeno dijete s težim teškoćama, prema procjeni stručnog tima, u odgojnoj grupi može raditi još jedan odgojitelj ili stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila.

Stručni suradnici u vrtiću koji sudjeluju u realizaciji programa su pedagoginja, logopedinja i defektologinja. Pedagoginja prati realizaciju odgojno-obrazovnog rada, unapređuje odgojno-obrazovni proces, predlaže inovacije i suvremene metode i oblike rada, pomaže odgojiteljima u stručnom usavršavanju, ostvaruje suradnju s roditeljima i pomaže im u odgoju i obrazovanju djece, surađuje s drugim odgojno-obrazovnim čimbenicima, pridonosi timskom radu u vrtiću i javno predstavlja odgojno-obrazovni rad vrtića. Stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila (logopedinja, defektologinja) utvrđuju specifične potrebe djece s teškoćama i u suradnji s odgojiteljima, roditeljima i stručnim timom kreiraju uvjete i odabiru najprimjerenije metode rada za svako pojedino dijete. Provode terapiju, surađuje sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi te drugim čimbenicima koji su važni za djetetov razvoj. Pomažu u cjelokupnom procesu uključivanja djece s teškoćama u zajednicu.

Financiranje programa

Redoviti program financira se iz dijela roditeljskih uplata i dijela financiranja lokalne uprave i samouprave. U jednom dijelu vrtić dobiva sredstva od Ministarstva znanosti i obrazovanja u skladu s mjerilima sufinanciranja javnih potreba predškolskog odgoja.

6.2. POSEBNI PROGRAMI DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK

PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA U SKLOPU REDOVITOG CJELODNEVNOG PROGRAMA

Program ranog učenja engleskog jezika u vrtiću se provodi kroz cjelodnevni program tako djeca usvajaju engleski jezik u svom prirodnom okruženju kroz igru i druge aktivnosti. Za to je najprimjereniji situacijski pristup učenju, koji djetetu omogućava upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranog jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija. Poučavanje stranog jezika ne provodi se posebno oblikovanim metodičkim postupcima, nego je strani jezik utkan u svakidašnje odgojno-obrazovne aktivnosti vrtića. Razvoju ove kompetencije pridonosi i poticanje međukulturalnog razumijevanja i komunikacije djece s drugim subjektima u odgojno-obrazovnoj ustanovi, kao i s onima izvan nje. (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014:28).

Ciljevi Programa ranog učenja engleskog jezika su:

- obogaćivati odgojno-obrazovnog rad stranim jezikom uz poštivanje zakonitosti metodike učenja stranog jezika,
- poticati cjelovit razvoj djeteta,
- poticati razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (siječanj, 2015).
- razvijati i podržavati interes za usvajanje engleskog jezika,
- razvijati osjetljivost za drugi fonološki sustav,
- razvijati postupno govorno izražavanje djece na stranom jeziku u okviru kompetencija odgovarajućih dobi i specifičnostima djeteta,
- poticati želju djeteta za daljnjim učenjem engleskog jezika u osnovnoj školi i nadalje
- upoznavanje i prihvaćanje rasnog identiteta drugih, prema načelima uzajamnog poštovanja, tolerancije i nenasilja
- upoznavanje različitih običaja i kultura pojedinih zemalja engleskog govornog područja

Nositeljice programa su odgojiteljice s položenim jezično-govornim i metodičkim edukacijama za podučavanje engleskog jezika djece predškolske dobi. Također odgojiteljice

se kontinuirano stručno usavršavaju u ovom području putem edukacija učilišta „Sova“ i „Cvrčak“, seminarima u stručno razvojnom centru za engleski jezik “Siget“ te edukacijama “Jezik i vrtić”.

Strani jezik u dječjem vrtiću

1. Situacijsko učenje- svakodnevne aktivnosti koriste se za usvajanje engleskog jezika (imenovanje odjeće, obuće, svakodnevna higijena, obroci...)
2. Učenje kroz igru (društvene igre, simbolička igra, igre s pravilima ...All About Me, My Handprint, My Name , How Tall Am I?)
3. Poticanje predčitačkih vještina i bogaćenje rječnika čitanjem slikovnica, razgovorima o pročitanoj, pjevanjem, dramatizacijom...
4. Učenje jezika uz digitalne medije (razvoj medijske pismenosti)
5. Likovnim aktivnostima potiče se sposobnost izražavanja i kreativnosti
6. Učenje jezika uz pokret i aktivnosti na zraku
7. Upoznavanje i istraživanje kulture i običaja zemalja engleskog govornog područja

Sporazumijevanje na stranom jeziku jedna je od temeljnih kompetencija u suvremenom društvu brzih promjena, globalizacije i oštre konkurencije. Novija istraživanja pokazuju da učenjem stranog jezika treba započeti što ranije zbog niza bioloških i psiholoških prednosti. U ranom djetinjstvu dijete lakše i brže usvaja pravilan izgovor, intonaciju, razvija osjećaj sigurnosti, samopouzdanja i spontanosti u stranom jeziku. Ovako koncipiran program kvalitetan je oblik ranog učenja stranog jezika jer polazi od činjenice da je učenje činjenjem, učenje u praktičnim, životnim situacijama bitna značajka učenja u ranoj dobi. Predškolska djeca u uvjetima aktivnog istraživanja i interakciji s drugom djecom, odraslima i dostupnim materijalima u oplemenjenom i obogaćenom neposrednom okruženju uživaju u učenju na stranom jeziku, jer se ono događa na njima primjeren i neposredan način.

PROGRAM RANOG UČENJA NJEMAČKOG JEZIKA U SKLOPU CJELODNEVNOG PROGRAMA

Program ranog učenja njemačkog jezika u vrtiću se provodi kroz cjelodnevni program na način da djeca usvajaju njemački jezik u svom prirodnom okruženju kroz igru i druge aktivnosti. Osim što uče jezik djeca se upoznaju i s njemačkom kulturom i običajima. Podršku u provođenju ovog programa pruža nam Grad Zaprešić koji već dugi niz godina provodi projekt „Model Zaprešić – učenje njemačkog jezika kroz obrazovni sustav od vrtića do

zaposlenja“.

Nositeljice programa su odgojiteljice sa završenom višom razinom njemačkog jezika u Učilištu stranih jezika i to uz potporu Grada Zaprešića. Također odgojiteljice se kontinuirano stručno usavršavaju i pohađaju razne edukacije Agencije za odgoj i obrazovanje kako bi što kvalitetnije provodile program ranog učenja njemačkog jezika.

Djeca koja pohađaju skupinu ranog učenja njemačkog jezika, njemačke pojmove usvajaju kroz nekoliko osnovnih tematskih cjelina:

1. Ja
2. Odjeća i obuća (prepoznavanje i imenovanje), održavanje osobne higijene
3. Moja obitelj – imenovanje članova obitelji, stanovanje, odnosi u obitelji
4. Ja i drugi – pozdravljanje, oslovljavanje, upoznavanje fizičkih osobina, potreba, osjećaja, druženja, prijateljstva, sličnosti i razlike među djecom i ljudima (kultura, spol...)
5. Moja kuća, naselje, grad, država – dom, stanovanje, vrtić, objekti, popratni sadržaji, crkva, trgovina, ambulanta, škola, trgovci, ulice, zanimanja ljudi (vatrogasac, liječnik, policajac i dr.)
6. Promet – prometna pravila, uvježbavanje osnova prometne kulture, poticanje prihvatljivih ponašanja u prometu radi vlastite sigurnosti
7. Blagdani, svečanosti i proslave – rođendani, imendani, obilježavanje važnih datuma, proslave, blagdani, tradicionalne svetkovine vezane uz obitelj, narodni običaji
8. Priroda i briga o prirodi – životinjski svijet (imenovanje, klasificiranje), biljni svijet (imenovanje, klasificiranje), vremenske pojave, godišnja doba, odgoj za održivi razvoj (poticanje na racionalno korištenje vode, struje, papira, zbrinjavanje otpada, briga za biljke i životinje, prehrana, higijena, sport itd.)
9. Percepcija, uočavanje uzročno posljedičnih veza između predmeta i pojava – prepoznavanje, imenovanje, klasificiranje, oblici, veličine, boje, prostorni i vremenski odnosi, brojevi;
10. Dnevne aktivnosti
11. Osamostaljivanje u brizi o sebi i prostoru, imenovati osnovne obroke, imenovati voće i povrće, pribor za jelo, jednostavnija jela te poticati izricanje kulturnih fraza (zatražiti i zahvaliti),
12. Brojevi, boje, oblici i veličine – u svakodnevnim aktivnostima poticati djecu da

imenuju boje, brojeve do 10, jednostavnije suprotnosti i prostorne odnose

13. Dnevne aktivnosti – zatražiti i imenovati jelo, količinu, zamoliti za još, izreći da više ne želi, proširivati dječji vokabular vezan uz hranu, obroke te poticati upotrebu različitih fraza vezanih uz obroke

Uz učenje njemačkog jezika, djeca uče i o ljudima i običajima u zemljama njemačkog govornog područja, pa tako među temama i aktivnostima može se pronaći *Martinstag*, *Fasching*, *Die schönsten Märchen der Brüder Grimm*, *Wir feiern ein Kartoffelfest*

Njemački izrazi prožimaju svakodnevne aktivnosti i igru djece:

- učenje putem projekta
- obilježavanje njemačkih običaja u vrtiću
- usvajanje novih riječi putem simboličke igre
- likovne, glazbene i dramske aktivnosti
- učenje jezika uz pokret i aktivnosti na otvorenom

PROGRAM KATOLIČKOG VJERSKOG ODGOJA

Program katoličkog vjerskog odgoja provodi se u sklopu redovnog cjelodnevnog programa. Program je usmjeren na senzibiliziranje djece za njegovu duhovnu dimenziju koja ga čini osjetljivim za otkrivanje, primanje i oblikovanje njegova života u odnosu na sebe, druge i Boga.

Nositeljice programa su odgojiteljice u vjeri sa završenim teološko-katehetskim doškolovanjem za vjerski odgoj djece predškolske dobi na Institutu religijskih znanosti Katoličkog bogoslovnog fakulteta.

ZAŠTO VJERSKI ODGOJ U VRTIĆU

- Dijete ima sposobnost čuđenja i divljenja
- Dijete je spontano otvoreno i transcendentnom i religioznom
- Mašta, intuicija, znatiželja i spontanost omogućuju stvaranje autentičnog odnosa s Bogom
- Pravo djeteta na slobodu vjere

Što dijete dobiva ovim programom:

- Zadovoljavanje djetetove potrebe za pripadanjem i ljubavlju (susret i približavanje Bogu- ljubavi)
- Osjećaj povjerenja, zahvalnosti, darivanja, suosjećanja i suradnje s bližnjim
- Kroz igru i priče dijete upoznaje temeljne poruke Evandjelja
- Kvaliteta življenja (istina, ljepota, dobrot)
- Mir (smirenost) – sadržaji djeluju umirujuće na dijete i atmosferu u odgojnoj grupi (rituali, meditacija, umjetnost)

Program se provodi po:

- Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- Duhovna dimenzija prožima sve djelatnosti koje se u vrtiću provode
- Stavlja se naglasak na umjetničkom doživljaju pomno biranih priča, slikovnica, likovne i glazbene umjetnosti, scenskih prikaza, pokreta i sl. i izražavanja putem istih medija
- Upoznavanje prirodnog okruženja i brižan odnos spram njega (ekologija)
- Prati liturgijsku godinu

Specifičnosti programa

U odgojnoj skupini nalazi se „vjerski kutić“ koji sadržava vjerska obilježja: biblija i slikovnice religioznog sadržaja; umetaljke, slagalice, aplikacije s vjerskim sadržajima, križ, svijeća, kipovi svetaca, slike i ostali simboli koji odgovaraju estetskim mjerilima kršćanske sakralnosti

- provođenje svakodnevnih vjerskih rituala – molitva prije ručka, zahvala, prožimanje zajedništva kroz svakodnevne aktivnosti
- organiziramo posjete crkvi
- dramatizacije vjerskih priča
- dolasci svećenika u vrtića

PROGRAM RADA S DAROVITOM DJECOM

Prema Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju zakonu (čl.16) vrtić je dužan stvoriti primjerene uvjete za rast i razvoj svakog djeteta. Između ostalih programa vrtić ostvaruje i program rada za darovitu djecu predškolske dobi. Državni pedagoški standardi predškolskog odgoja i obrazovanja darovito dijete stavlja u kategoriju djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, a definira se kao dijete kojem je utvrđena iznadprosječna sposobnost u jednom ili više područja (čl.2). Od vrtića se zahtjeva da se za darovitu djecu osigura provedba posebnih programa predškolskog odgoja i naobrazbe (čl. 9).

Program rada s darovitom djecom temeljiti se na:

- individualnim sposobnostima, sklonostima i interesima
- dodatnim programskim sadržajima
- stalnoj suradnji s roditeljima
- praćenju djetetova napretka
- stalnoj suradnji sa stručnjacima

Osnovna polazišta programa su:

- promatranje darovitosti s aspekta potencijala – svako dijete predškolske dobi možemo smatrati potencijalno darovitim
- premda potencijalna darovitost nije isto što i produktivna darovitost, ona ukazuje na posebne odgojno-obrazovne potrebe djeteta
- u ranom djetinjstvu, kao «ključnom» razdoblju za razvoj ličnosti djeteta, svoj je djeci bitno osigurati potencijalno stimulativno okruženje

Rad s darovitom djecom zadovoljava sljedeća načela:

- širenje i produbljivanje temeljnog znanja
- brže napredovanje u procesu učenja
- poticanje i razvijanje kreativnosti u misaonim procesima
- poticanje viših oblika učenja – viših razina misaonih procesa
- poštivanje posebnih sposobnosti i izraženih interesa
- poštivanje individualnosti
- poticanje samostalnosti i odgovornosti
- skrb za cjelovit razvoj ličnosti (razvijanje određenih osobina ličnosti)
- raznovrsnost ponude te omogućavanje slobodnog izbora

- njegovanje mentorskog odnosa između djeteta i odgajatelja
- briga za to da se darovita djeca u svom obiteljskom i vrtićkom okruženju dobro osjećaju
- stvaranje mogućnosti za zajedničko druženje sa sebi sličnima glede njihovih posebnih sposobnosti, talenata i potreba

Nositeljica programa rada s darovitom djecom je odgojiteljica Gordana Škreblin sa završenom edukacijom za rad s potencijalno darovitom djecom. Kako vrtić trenutno nema zaposlenog psihologa, podršku u radu pruža vanjska suradnica psihologinja iz DV Gajnice. Vrtić planira zapošljavanje psihologa koji bi tada postao voditelj programa rada s potencijalno darovitom djecom te doprinjeo unapređenju kvalitete programa.

Planirana područja i sadržaji aktivnosti:

1. Znanost na dječji način: pokusi
2. Kreativno rješavanje problema
3. Kreativno mišljenje, „poigravanje idejama“ i divergentna produkcija
4. Pantomimske igre kreativnog izražavanja pokretom, igre kreativnog izražavanja pokretom, igre uloga, kreativne dramske igre i druge kreativne aktivnosti s neoblikovanim materijalom
5. Logičke i kombinatoričke igre, različite misaone igre
6. Razvijanje verbalnih sposobnosti i vještina
7. Projekti
8. Aktivnosti na multimedijском računalu

U provedbi navedenih osnovnih tipova aktivnosti slijedit će se temeljna načela programa za darovite – rad u obogaćenom okruženju s fleksibilno postavljenom organizacijom te radom u malim skupinama, u paru ili individualiziranim radom s djetetom. Kako bi se unarijedita kvaliteta navedenih aktivnosti vrtić ulaže u materijalna sredstva primjerena radu s potencijalno darovitom djecom.

CAP PROGRAM

CAP (Child Assault Prevention) program

Predškolski CAP je program prevencije zlostavljanja djece namijenjen djeci u godini prije polaska u osnovnu školu. To je jedan od najučinkovitijih programa primarne prevencije zlostavljanja djece.

Cilj programa je smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kroz:

- Pružanje kvalitetnih informacija
- Poučavanje kvalitetnim preventivnim strategijama
- Osnajivanje njima važnih odraslih osoba, roditelja i zaposlenika vrtića, da im pruže kvalitetniju podršku

Polazi od stava da je znanje najučinkovitiji oblik borbe protiv zlostavljanja djece i temelji se na tome da se djecu poučava što mogu učiniti ako se nađu u opasnoj situaciji i kome se mogu povjeriti. CAP program osnažuje djecu u sprječavanju napada od strane vršnjaka, napada od nepoznate odrasle osobe i napada od strane poznate odrasle osobe.

Nositelji CAP programa su voditeljica defektologinja i četiri odgojiteljice sa završenom posebnom edukacijom.

PROJEKT „SIGURNE ŠKOLE I VRTIĆI“

Projekt „Sigurnije škole i vrtići“ ima za cilj poboljšati znanje i kompetencije djece i odgojno-obrazovnih djelatnika u osnovnim školama i dječjim vrtićima u područjima sigurnosti u školi / vrtiću, smanjenju rizika od katastrofa, prve pomoći i suočavanja sa stresnim situacijama.

Projekt provodi Crveni križ u pet zemalja, uključujući Austriju, Bugarsku, Hrvatsku, Sjevernu Makedoniju i Srbiju. Projekt je sufinanciran iz programa Erasmus + od strane Europske unije. Svaka partnerska zemlja djeluje putem on-line platforme za pripremu djelovanja u katastrofama i za pružanje prve pomoći za osnovne škole i vrtiće, omogućujući školama i vrtićima da se certificiraju kao "sigurna škola" / "siguran vrtić" ako su provedene određene aktivnosti.

Tematska područja:

- Priprema za izvanredne situacije (potres, poplava, požari, ekstremi vremenski uvjeti)

- Briga o zdravlju i prva pomoć
- Psihosocijalna podrška
- Sigurnost u vrtiću

PROJEKT MORENEC – Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti

Opći cilj projekta je doprinijeti sistematizaciji postojećih i kreiranju novih znanstveno utemeljenih spoznaja o etiološkim, fenomenološkim i intervencijskim aspektima rizika socijalne isključenosti djece rane i predškolske dobi, kao temeljima planiranja, razvoja i evaluacije učinkovitosti odgojno-obrazovnih metoda, strategija i programa usmjerenih obiteljima i djeci rane i predškolske dobi. Realizacija ovog cilja pretpostavka je daljnjeg osnaživanja ustanova RiPOO u ostvarivanju razvojnih prava djece izložene riziku socijalne isključenosti.

7. KURIKULUM PREDŠKOLE

PROVOĐENJE KURIKULUMA PREDŠKOLE ZA DJECU U GODINI PRIJE POLASKA U ŠKOLU

Kurikulum predškole sastavni je dio Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te odražava njegove vrijednosti, ciljeve, načela i polazišta. Predškola predstavlja obvezni institucionalni oblik odgoja i obrazovanja za svu djecu u godini dana prije upisa u osnovnoškolski odgoj i obrazovanje. Provodi se s djecom koja su polaznici dječjeg vrtića tako da je integrirana u redoviti vrtićki kurikulum te s djecom koja nisu polaznici dječjeg vrtića kroz kraći program u popodnevrim satima („Mala škola“). Dječji vrtići Grada Zaprešića (Maslačak i Vrtuljak) surađuju vezano za provođenje programa „Male škole“ na način da se svake godine provodi u jednom od vrtića. Program „Male škole“ traje od listopada do lipnja, u ukupnom trajanju od 250 sati.

Planiranje kurikuluma predškole temelji se na jednakim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum vrtića i ne sadrži elemente „školifikacije“ u bilo kojem obliku. To načelo temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta i procesa njegova ranog odgoja i obrazovanja. Stoga se

odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira i oblikuje cjelovito (tematski, projektno), a ne parcelizirano (kao međusobno nepovezane aktivnosti, izdvojena područja učenja, uvježbavanje posebnih vještina i sl.).

Cilj programa predškole je osigurati djetetu okruženje u kojem će imati mogućnost razvijati svoje pune potencijale, zadovoljiti interese i potrebe te time steći vještine, navike i kompetencije koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu novim uvjetima života, rasta i razvoja.

Zadaci i strategije rada s djecom predškolske dobi definirane su „Programom predškole za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu“ koji su napisale stručne suradnice našeg vrtića, a verificiran je od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja. Osnovna zadaća programa predškole je razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta te razvoj kompetencija u dijalogu s okruženjem, drugom djecom i odraslima

Program se planira u skladu s djetetovim interesima, iskustvima i znanju i okruženju u kojem dijete živi, odnosno individualizira u skladu sa specifičnim potrebama djece. Pri konkretizaciji programa uvažavaju se aktualne i specifične potrebe, mogućnosti i interesi djece. Osobita pažnja posvećuje se stvaranju poticajnog prostornog i socijalnog okruženja, kao predujeta za aktivnost djece, tj. učenje.

U predškolskim skupinama, podrška u procesu učenja djece, osigurava se putem provođenja projekta. Projekti se organiziraju na temelju dječjih potreba i interesa. Program predškole našeg vrtića propisuje određene tematske cjeline, koje služe kao voditeljima odgojiteljima pri organizaciji odgojno-obrazovnog rada.

Teme koje se integriraju u program:

- To sam ja
- Moja obitelj
- Ja i drugi (uključujući Cap program)
- Moja ulica, naselje, grad
- Promet
- Blagdani, svečanosti i proslave
- Ekologija
- Ususret školi

- Medijska pismenost

Za osmišljavanje prostorno-materijalnog okruženja koriste se sljedeći kriteriji:

- individualni interesi i potrebe djece,
- zadovoljavanje djetetove potrebe za privatnošću,
- poticanje na otkrivanje i rješavanje problema,
- promoviranje susreta, komunikacije i interakcije među djecom, te djecom i odraslima,
- ugodnost i obiteljska atmosfera,
- poticanje na istraživanje i angažiranje različitih senzoričkih modaliteta,
- bogatstvo raznovrsnih i raznolikih materijala koji potiču na učenje,
- prostorno okruženje u sobi dnevnog boravka sastoji se od centara aktivnosti čiji je cilj poticati djecu na istraživanje:
 - logičkih, matematičkih i fizikalnih fenomena i pojava,
 - prirode,
 - različitih mogućnosti organizacije prostora,
 - zvukova, tonova, melodija, glazbe i pokreta,
 - različitih likovnih tehnika

Važno je da prostor bude strukturiran kroz centre aktivnosti koji potiču grupiranje djece u manje skupine i time omogućuje kvalitetnije interakcije.

Uz uobičajene centre aktivnosti u predškolskoj skupini potrebno je veći naglasak staviti na:

- centar početnog čitanja i pisanja: materijale za istraživanje i igru slovima, različite enciklopedije, slikovnice, priče, udžbenici, pisani i slikovni materijali iz kojih djeca mogu tražiti informacije za područja koja ih posebno zanimaju, slova napravljena od raznih materijala, papiri različite kvalitete, boje i veličine, olovke, radni listovi
- centar predmatematičkih vještina: materijali koji potiču na upoznavanje odnosa u prostoru, uspoređivanje, svrstavanje i razvrstavanje, sparivanje i pridruživanje, mehaničko brojanje, prepoznavanje i pridruživanje broja količini, plastični brojevi ili brojevi napravljeni od raznih materijala.

- centar medijske pismenosti: računalo, projektor, tablet, mobitel, DVD, TV prijemnik, kompjuterski programi i aplikacije—obrazovne igre, radijski prijemnik, mikrofoni.
- simbolički centar škole : školska ploča, krede, spužva, školske torbe, udžbenici, crtančice, fascikli, radni listovi, pernice, individualne mape.

Nositelji programa predškole su odgojitelji, a pomoć i podršku pružaju stručni suradnici, svatko iz svog područja rada. Stručni suradnici pružaju podršku provođenju kurikuluma predškole: praćenjem razvoja djeteta, planiranjem i vrednovanjem programa putem refleksija s odgojiteljem voditeljem programa, suradnjom s roditeljima (CAP program, roditeljski sastanak i radionica „Kako pripremiti dijete za školu“, individualnim konzultacijama, procjenom spremnosti za školu i po potrebi konzultacije s roditeljima.

8. VREMENIK AKTIVNOSTI DV MASLAČAK KROZ PEDAGOŠKU GODINU

MJESEC	AKTIVNOSTI	NOSITELJI
Rujan	<ul style="list-style-type: none"> • Radionica „Prilagodba djece na vrtić“ • Uvodni roditeljski sastanak svih odgojnih skupina • Roditeljski sastanak za roditelje djece uključene program „Male škole“ • Tjedan mobilnosti u Gradu Zaprešiću 	<ul style="list-style-type: none"> • Stručni suradnici i odgojitelji jasličkih skupina • Odgojitelji • Logopedinja i voditeljica programa • Predškolske skupine
Listopad	<ul style="list-style-type: none"> • Jesenska svečanost – druženje s roditeljima • Kartoffelfest • Dječji tjedan • Dani kruha • Izleti, posjete izvan vrtića 	<ul style="list-style-type: none"> • Sve odgojne skupine • Skupina ranog učenja njemačkog jezika • Sve odgojne skupine • Predškolske skupine
Studeni	<ul style="list-style-type: none"> • Roditeljski sastanak „Kako pripremiti dijete za školu“ • Martinsumzug • Sportski susreti 	<ul style="list-style-type: none"> • Logopedinja i odgojitelji predškolskih skupina • Skupina ranog učenja njemačkog jezika • Predškolske skupine

	<ul style="list-style-type: none"> • Kazališna predstava u vrtiću 	<ul style="list-style-type: none"> • Mlađe odgojne skupine
Prosinac	<ul style="list-style-type: none"> • Božićne radionice djece, roditelja i odgojitelja • Posjet Svetog Nikole • Kazališna predstava odgojitelji za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sve odgojne skupine
Siječanj	<ul style="list-style-type: none"> • Obuka klizanja • Zimovanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Starije odgojne skupine (dob 5+)
Veljača	<ul style="list-style-type: none"> • Tematski roditeljski sastanak odgojnih skupine • Dan ružičastih majica • Fašnik – „Defile maski“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Stručni suradnici i odgojitelji • Sve odgojne skupine
Ožujak	<ul style="list-style-type: none"> • Edukativna radionica za roditelje na temu „CAP program“ • Svjetski dan kazališta – odlazak na kazališnu predstavu • Svjetski dan Down sindroma • Svjetski dan voda 	<ul style="list-style-type: none"> • Cap tim • Preškolske skupine • Defektologinja, odgojitelji
Travanja	<ul style="list-style-type: none"> • provedba aktivnosti iz projekta „Sigurne škole i vrtići“ • DAN PLANETA ZEMLJE • Svjetski dan knjige • Međunarodni dan engleskog jezika • Svjetski dan plesa • Obuka plivanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Odgojne skupine, odgojitelji, stručni suradnici • Predškolske skupine
Svibanj	<ul style="list-style-type: none"> • OLIMPIJADA dječjih vrtića Maslačak i Videk • Obuka rolanja • izleti • Završna druženja djece, roditelja i odgojitelja 	<ul style="list-style-type: none"> • Predškolske skupine • Sve odgojne skupine
Lipanj	<ul style="list-style-type: none"> • Završne svečanosti predškolski skupina • Sastanak za roditelje novoupisane djece 	<ul style="list-style-type: none"> • Predškolske skupine • Stručni suradnici i ravnateljica

9. KULTURA VRTIĆA

Dječji vrtić Maslačak vlastitom vizijom ustanove kreira svoj razvojni put koji je određen specifičnim uvjetima. Vrtić djeluje u manjem gradu u kojem je prepoznat kao ustanova s javnim djelovanjem. Zaposlenici planiraju odgojno obrazovni rad rukovodeći se potrebama djece u partnerstvu s roditeljima, ali i u suradnji s ostalim dionicima grada Zaprešića. Nastojimo biti prepoznatljivi u lokalnoj zajednici ukazujući na vrijednosti humanizma, tolerancije, ekološke osjetljivosti te čuvanja baštine. Odgoj za demokratsko građanstvo sastavni je dio dosadašnjih kurikuluma i godišnjih planova te ostaje imperativ za daljnju nadogradnju. Razvijajući kod djece osjećaj pripadanja obitelji, odgojnoj skupini, vrtiću, gradu Zaprešiću i državi Hrvatskoj iznjedrit će građane koji će cijeniti tradicionalne vrijednosti, a istovremeno biti uključeni u širu europsku zajednicu.

Dobrobit djeteta i njegov cjelovit razvoj uvelike ovisi o kulturi ustanove. Najvećim djelom kulturu ustanove stvaraju njeni zaposlenici.

U ustanovi postoji višegodišnje iskustvo provođenja unutarnjeg i vanjskog samovrednovanja kroz *Tim za kvalitetu*. Tako se dobivaju objektivni podaci temeljem kojih se mogu prepoznati pomaci u kvaliteti. U zadnjih nekoliko godina prioritetno područje djelovanja u *Razvojnom planu ustanove* upravo je kultura ustanove. Nizom metoda i aktivnosti djeluje se na ostvarivanje razvojnih ciljeva. Poseban naglasak stavlja se na *Sigurnosno zaštitni program i protokole postupanja u mogućim rizičnim situacijama*. Ovdje je uloga stručnih suradnika i zdravstvene voditeljice važna u prepoznavanju prioriteta djelovanja kao i savjetodavni rad sa svim ostalim zaposlenicima.

Kako će zaposlenici razmišljati, kako će se osjećati i raditi te kako će se organizirati, utjecat će i na odgojno obrazovne procese u predškolskoj ustanovi. Ostavlja se prostora i za unapređenje prostorno-materijalnog konteksta koji je bitan sukreator djetetovog učenja i vidljivi pokazatelj kulture ustanove.

U pedagoškoj godini 2021./22. provodilo se istraživanje kulture ustanove putem fokus grupa i anketnih upitnika. Zaposlenici su istaknuli veliku ulogu ravnateljice u razvijanju kulture ustanove. Proces vođenja traži interakciju i uključivanje svih dionika u postizanje ciljeva. „*Vođenje odgojno obrazovne ustanove može se shvatiti kao proces utjecaja utemeljen na jasnim vrijednostima i stavovima usmjeren na ostvarenje zajedničke vizije*“ (prema Hitrec i

sur., 2009., 43(Suvremeno vođenje u odgoju i obrazovanju, Seme Stojnović- Hitrec, 2014., 20))

Za razliku od tradicionalnog vođenja i hijerarhijskog modela uloga ravnateljice mijenja se u transformacijsko vođenje. Transformacijsko vođenje širi interese zaposlenih, potiče ih da shvate i prihvate s razumijevanjem ciljeve i misiju ustanove u kojoj rade te uzimaju u obzir dobrobit drugih ljudi, a ne samo osobne interese. Za uspješan rad (prema Miljković) potrebna je kombinacija transakcijskog i transformacijskog vođenja. Međuljudski odnosi su vrlo kompleksni, osobito u procesu vođenja te ih se ne može gledati samo iz jednog kuta. Ukoliko je naglasak stavljen na zadatak, rukovoditelj definira uloge, određuje tko će što raditi, kada, kako i gdje. To znači postavljanje ciljeva, određivanje rokova, organizaciju, kontrolu i usmjeravanje. U predškolskoj ustanovi transakcijsko vođenje znači uspješno postavljanje strukture organizacije.

Suvremeno vođenje predškolske ustanove treba težiti demokratičnosti s distribucijom moći. Podjela uloga tada podrazumijeva prihvaćanje odgovornosti za odluke, postupke i realizaciju radnih zadataka, a distribucijom moći šalje se poruka povjerenja.

Svrha vođenja je stvaranje promjena i praćenje posljedica promjena. Suvremeno vođenje bavi se idejama. Liderstvo generira energiju, predočuje mogućnosti i podrazumijeva optimiziranje uzleta. Suvremeni vođe iniciraju promjene u suradnji s ljudima. Ovdje ostaje prostora za suptilnu podjelu uloga uz kvalitetnu komunikaciju i međusobno uvažavanje. Zajednička vizija tako će se moći nadograđivati kao temelj unapređenja odgojno obrazovne prakse

Stručno pedagoški kadar može kontinuiranim ulaganjem u profesionalni razvoj i cjeloživotno učenje stvarati nove programe i nadograđivati postojeće. Uvjerenje svih struktura zaposlenika o njihovoj uključenosti u ostvarenje zajedničke vizije jača samopouzdanje i zadovoljstvo unutar ustanove. Ulaganje u stručno usavršavanje svih zaposlenika nužno je i donosi dobrobit za svakog pojedinca, a time i lokalnoj zajednici, korisnicima vrtića, roditeljima i predškolskom djetetu.

10.PLANIRANJE, DOKUMENTIRANJE I VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Planiranje kurikuluma temelji se na pažljivom praćenju, promatranju i razumijevanju djece, kao i dokumentiranju njihovih aktivnosti. Najveća pažnja posvetit će se planiranju i

organiziranju poticajnog i bogatog okruženja u kojemu će djeca moći ostvariti sve svoje potencijale. Naglasak neće biti na unaprijed propisanim sadržajima, aktivnostima ili tijeku aktivnosti, nego na načinu ostvarenja i poticanju konstruiranja i sukonstruiranja znanja. Planiraju se kontekstualni uvjeti (prostorno-materijalni, socijalni, vremenski) za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece.

Prema NKRPOO (2015) dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije (etnografskih zapisa), koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, a time i osiguranje kvalitetnije potpore njegovu razvoju.

Namjene dokumentiranja su:

- Procjena postignuća i kompetencija djece
- Oblikovanje kurikuluma
- Partnerstvo s roditeljima i komunikacija sa širom socijalnom zajednicom
- Razvoju dječje aktivnosti putem samorefleksije

Dokumentiranjem će se pratiti odgojno-obrazovni proces, a razni oblici dokumentacije služiti će kao izvor učenja i djeci i odgojiteljima.

Oblici dokumentiranja su:

1. Dokumentiranje aktivnosti djece

Individualni portfolio i grupni portfolio

- dokumentiranje individualnog razvoja kompetencija kod djece te različiti aspekti socijalnog okruženja i suradnje

Uradci djece (individualni i zajednički)

- Slike i crteži djece, pisani uradci djece
- Verbalni izričaji djece
- Izričaji glazbom, pokretom
- Dramski izričaji
- Konstrukcije i drugi trodimenzionalni radovi djece

Samorefleksije djece

- različiti individualni i zajednički uradci, prikazi, grafičke reprezentacije, konstrukcije
- Snimke razgovora

- Foto i video snimke
- Plakati i panoi

2. Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja

Samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja i stručnih suradnika uz pomoć različitih oblika dokumentiranja:

- Propisana pedagoška dokumentacija (knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, imenik djece, individualni dosje djeteta, zdravstveni kartoni djece, individualni plan i program stručnog usavršavanja odgajatelja, evidencija dnevne prisutnosti djece)
- Foto, audio i video zapisi
- Anegdotske bilješke odgojitelja
- Skale procjena
- Mape profesionalnog razvoja

Dokumentiranje će biti tema unutarnjih stručnih usavršavanja u narednom periodu s obzirom da se zajedničkim refleksijama došlo do zaključka kako postoji prostor za unapređivanje procesa dokumentiranja i osvještavanje utjecaja dokumentiranja na razvoj kurikuluma vrtića.

Također, dio usavršavanja bit će i prilagodba na e-dokumentiranje koje je i sada dijelom u provedbi (e-zapisnici).

Vrednovanje odgojno-obrazovnih programa odvijat će se u svrhu osiguravanja i podizanja kvalitete samog procesa. Vrlo je važno kontinuirano raditi na profesionalnom usavršavanju odgojno-obrazovnih djelatnika s naglaskom na razvoj sposobnosti samovrednovanja.

Oblici i načini vrednovanja:

- Zajedničke refleksije odgojitelja i stručnih suradnika
- Tjedna, mjesečna i tromjesečna planiranja i valorizacije
- Analiza propisane pedagoške dokumentacije
- Analiza dokumentacije djece i odgojitelja
- Procjena kvalitete od strane roditelja (ankete)
- Putem povratnih informacija djece i roditelja (individualne konzultacije, sastanci, druženja, svečanosti)
- Vrednovanje programa od strane odgojitelja (ankete, godišnje izvješće)

- Tim za kvalitetu (analiza i provedba razvojnog plana ustanove)
- Analiza i zaključci unutarnjih stručnih usavršavanja, provedenih istraživanja te procjena mogućnosti implementacije zaključaka
- Izvješća s vanjskih stručnih usavršavanja te analiza potrebe ili mogućnosti implementacije novih znanja
- Analiza provedbe zaključaka radnih dogovora odgojitelja, stručnih suradnika, administrativno-tehničkog osoblja
- Kritički prijatelji – suradnja s drugim vrtićima (DV Slavuj, DV Gajnice)
- Odgojiteljska vijeća – polugodišnja i godišnja izvješća
- Skupovi zaposlenika
- Izvješća Upravnih vijeća
- Novine Dječjeg vrtića Maslačak „Maslačkova lampica“, web stranica vrtića (digitalna i tiskana komunikacija s užom i širom zajednicom vrtića)

Svaki oblik vrednovanja se dokumentira i unosi u zapisnike ili knjige dokumentacije kako bi bio dostupan daljnjoj analizi i uporabi u svrhu podizanja kvalitete procesa i ustanove.

11. PROFESIONALNI RAZVOJ

Uvažavajući *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju* (NN 57/22) odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelji obavezni su stručno se usavršavati sukladno propisima koje donosi ministar nadležan za obrazovanje, a zdravstvena voditeljica u skladu s propisima koje donosi ministar za zdravstvo. Teme stručnog osposobljavanja planiraju se iz programa AZOO, MZO, *Godišnjim planom i programom rada* predškolske ustanove te *Kurikulumom* ustanove.

U vrtiću je izuzetno važno planirati refleksivnu praksu i timski rad. Timovi u predškolskoj ustanovi sastavljeni su od nezavisnih članova koji dijele iste ciljeve. Važna je uloga voditelja tima koji osigurava da tim slijedi i ostvaruje ciljeve. Unutar tima razvija se povjerenje i usredotočenost. Pažnja se poklanja strukturi, planiranju i učenju.

Kako bi se bolje razumjela i postupno mijenjala i usavršavala odgojno obrazovna praksa potrebno je zajedničko refleksivno istraživanje. Refleksivni praktičari nastoje što bolje razumjeti, istražiti i mijenjati osobnu praksu kroz akcijska istraživanja. Poželjni cilj stručnog

usavršavanja je refleksivne praktičare pretvoriti u refleksivne prijatelje. Tako profesionalni razvoj može rezultirati pomacima u znanju, ali i promjenama u uvjerenjima i djelovanju.

Strateški cilj ustanove svakako je uključivanje u Erasmus projekte. Sudjelovanje na eTwinning i drugim digitalnim platformama doprinosi razmijeni iskustva. Suradnja sa stručnom i akademskom zajednicom podrazumijeva nastavak prezentacije rada, ali i stvaranje novih kritičkih prijatelja. Prvenstveno se to odnosi na druge predškolske ustanove, ali i ostale javne ustanove i udruge civilnog društva. Biti sudionik mijenjanja paradigmi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kroz uključivanje u istraživačke projekte Učiteljskog fakulteta i drugih potencijalnih partnera predstavlja izazov za osobni profesionalni razvoj svakog uključenog pojedinca Dječjeg vrtića Maslačak.

Stručno usavršavanje i osposobljavanje svih radnika povećat će njihove kompetencije i donositi dobit unapređenju ustanove. Stoga je područje ljudskih resursa posebno važno i predstavlja najvrjedniji kapital. Nužno je u tom smjeru davati potporu i poticaje: organizacijske, materijalne ili bilo koje druge prirode. Razviti težnju ka cjeloživotnom učenju nužnost je koja doprinosi osobnom i kolektivnom zadovoljstvu i razvoju.

„Pomozite ljudima da dosegnu svoje pune potencijale - uhvatite ih u onome što rade dobro!“

Kenneth Blanchard i Spencer Jonson

U kreiranju Kurikuluma dječjeg vrtića Maslačak sudjelovali su svi zaposlenici vrtića, a posebnu ulogu imao je Kurikulrani tim (odgojiteljice Lidija Skupnjak, Darija Radić, Martina Štoos, Andreja Kosantek, Grozdana Hrkač, Suzana Bregeš, Tamara Čabraja, Ljiljana Mišković, Suzana Janušić-Skleder, Antonija Rebrnjak, Sandra Šimunić)